

NĚST KRISTŮV KŘÍŽ

Kázání ze soboty 06.02.2021 – br. Radomír Jonczy

Mk 15,16-22

Pak ho vyvedli ven, aby ho ukřižovali. Cestou přinutili nějakého Šimona z Kyrény, otce Alexandrova a Rufova, který šel z venkova, aby mu nesl kříž. A přivedli ho na místo zvané Golgota, což v překladu znamená „lebka“.

Kdo byl Šimon z Kyrény?

Šimon z Kyrény...Pozastavili jste se už někdy nad tím, kdo to vlastně byl? Kde se tam vlastně vzal? Proč zrovna jej přinutili, aby místo Krista nesl jeho kříž? Musel se jejich příkazu podřídit? Co se mu asi v tu chvíli honilo hlavou? Co v Jeruzalémě pohledával? Byl přece z Kyrény, tedy z dnešní Libye v severní Africe.

Už staří křesťanští vykladači jej považovali za jednoho z mnoha diasporních Židů, tedy Židů, kteří bydleli mimo Izrael a podle ustanovení Tóry se nejméně jednou, nejlépe o velikonočních svátcích, museli Hospodínu poklonit v Jeruzalémském chrámu.

Napadlo vás už někdy proč Šimon ve chvíli Ježíšova ukřižování právě přicházel z venkova? Historik Josefus Flavius v jedné ze svých písemností píše o tom, že Jeruzalém v době konání velikonočních svátků díky poutníkům doslova praskal ve švech. Podle něj zde pokaždé v té době pobývaly až dva miliony lidí. Odborníci sice tuto informaci vnímají jako nadsázku, ale ve městě muselo doopravdy pobývat více lidí, než bylo schopno pojmout. Poutníci se tedy museli ubytovávat i mimo město, na jeho periferii.

Jak Šimon ke kříži přišel?

Dá se tedy předpokládat, že Šimon právě přicházel ze svého venkovského nocležiště do Jeruzaléma. Jako diasporní Žid se zde v pátek měl v chrámě účastnit slavnostní velikonoční bohoslužby. Když se chystal projít městskou branou, narazil na průvod čumilů, který na popraviště vyprovázel vězně odsouzené k smrti ukřižováním. Jeden z nich už pod křížem vážně vrávorál. Římský důstojník řídící popravu proto využil práva daného římským zákonem a přinutil jednoho z přihlížejících Židů, aby kříž nesl místo něj. Ti byli, jako příslušníci porobeného národa, takový příkaz povinni splnit.

Nutno podotknout, že pravděpodobně nešlo o celý kříž. Ten by odsouzenec neunesl. Na popravišti stabilně stávaly kůly a odsouzenec si sem přinášeli jen příčná břevna, tedy tzv. patibullum. I ta však vážila více než 40-60 kg, tedy zhruba něco jako pytel cementu. Není proto divu, že Ježíš pod tíhou takového břemene vrávorál. Byl už přece vyčerpán předchozími výslechy, týráním, bičováním...

Ovlivnil Šimona Kristův kříž?

Šimon místo něj patibullum dovlékl až na popraviště. Tam na něj Ježíše za rozpažené ruce přibíli a vytáhli na kůl. Teprve v kombinaci kůlu s s patibullem vzniknul „důmyslný“ popravčí nástroj ve tvaru kříže.

Šimon tedy popravu minimálně od chvíle, kdy se patibulla ujal, celou dobu pozoroval a Ježíšovo křižování na něj muselo působit stejně silně, jako na ostatní, kteří byli u toho. Vzpomínáte? I římský důstojník velící popravě prohlásil, že Ježíš musel být Božím synem.

Nebylo by tedy nic divného na tom, kdyby to vše, co se tam dělo, zaujalo také Šimona. Bylo by pochopitelné, kdyby se po popravě informoval o tom, či kříž vlastně nesl a proč nad hlavou odsouzenec visel nápis INRI.

Staří křesťanští vykladači už kdysi dávno přišli s hypotézou, podle které se poselství o Ježíšově slavném vzkříšení nakonec doneslo i k Šimonovi. Stojí za úvahu, že jméno Šimon v překladu do češtiny znamená „slyšící“. Šimon skutečně mohl toto poselství jednou někde slyšet, přemýšlet o něm, a vše si spojit s vlastními dojmy z ukřížování. Určitě mu vrtalo hlavou, že onen odsouzenec celou tu dobu mlčel. Nebědoval, nereptal, nelitoval se, neproklínal Boha, ani své katy. Naopak, přimlouval se za ně a Bohu se navzdory všemu utrpení odevzdal do rukou.

Inspiroval Kristův kříž Šimonovy syny?

Oprávněnost této hypotézy potvrzuje i zmínka evangelisty Marka o tom, že Šimon z Kyrény byl otcem nějakého blíže nespécifikovaného Alexandra a Rufa. Jakoby vycházel z předpokladu, že ty dva jmenované čtenáři evangelia dobře znají. Stojí za povšimnutí, že se také apoštol Pavel v listu Římanům zmiňuje o jistém, v křesťanských kruzích známém, Rufovi: „*Pozdravujte Rufa, vyvoleného v Pánu a jeho matku, která byla i mně matkou.*“ (Ř 16,13)

Kdo ví, třeba Alexander a Rufus do povědomí křesťanské obce v době vzniku novozákonních spisů vstoupili právě díky tomu, že jejich otec Šimon kdysi nesl Kristův kříž. Možná, že se křesťany stali právě proto, že jim otec vyprávěl o tom, jak silným dojmem na něj Ježíš zapůsobil. Ve svých dětech i v těch, kteří se pak spolu s nimi zapojovali do služby evangelia v církvi, tak na celý život zanechal hlubokou stopu.

Před nedávnem zemřela moje maminka. Když jsme spolu ještě krátce před smrtí vedli věroučné debaty (což my děláli často a rádi) fascinovalo mne, když mi argumentovala: „Heleď se, mně to tak řekl můj táta. Myslí si tedy, co chceš, ale tak to prostě je a hotovo.“ Nutno podotknout, že její táta zemřel před padesáti třemi léty. Takový přístup pochopitelně má svá úskalí, ale co bych za to dal, kdyby se mi podobnou stopu podařilo zachovat v mých dětech...

Kristu mohu pomoci s jeho křížem

Vraťme se však k dnešnímu evangelijnímu příběhu. Na první pohled by se mohlo jevit, že nikdo z nás už dnes, na rozdíl od Šimona z Kyrény, Kristu s jeho křížem pomoci nemůže. Omyl, přátelé. Podle Matoušova evangelia jednou u posledního soudu z úst Nejvyššího soudce Ježíše zazní známá slova: „*Amen, amen pravím vám, aťkoliv jste učinili jednomu z mých nepatrných trpících bratří, mně jste učinili.*“ (Mt 25,40) Ježíš dnes na sebe bere podobu trpících lidí, vstupuje nám do cesty a čeká, jak zareagujeme. Příkazuje: „*Jedni druhých břemena neste!*“ (Gal 6,2)

V souvislosti s podobenstvím o posledním soudu často řešíme, zda tomu či onomu bezdomovci do napražené dlaně vložit, či nevložit desetikorunu. Ježíš nás však tady nevybízí k ani tak nevybízí k pomoci lidem cizím, ale vlastním. A apoštol Pavel k tomu v epístole Galatským přitakává: „*Čiňte dobře všem, nejvíce však domácím víry.*“ (Gal 6,10).

Většina našich bratří v Kristu sice zatím možná ještě existenční problémy neřeší, všichni však určitě potřebují naše přátelství, pozorné uši, vlídné slovo, laskavý úsměv, pochopení, toleranci, odpuštění. Jednou naše reakce na tento Ježíšův příkaz u posledního soudu rozhodne

o našem dalším osudu. Láska k Bohu a k bližním totiž vždy byla je a bude znamením pravých křesťanů.

Kříž je třeba nést až do konce

Ovšem pozor, přátelé. Šimon Ježíši sice v nesení jeho břemene sice na chvíli bezesporu ulevil, kříže jej však tímto v žádném případě nezbavil. Svůj hořký kalich si Ježíš musel vypít až do dna sám. Kříž byl jeho osudem.

Víra v Boha kříže nezbavuje ani Ježíšova následovníka. Naopak. Ten, koho ve víře následujeme, říká: „Vezmi kříž svůj a následuj mne.“ (Mt 16,24) „Kdo nenese svůj kříž a nejde za mnou, nemůže být mým učedníkem.“ (Lk 14,11) „Na světě soužení mítí budete, ale doufejte, já jsem přemohl svět.“ (J 16,33) Nesení kříže k životu a k následování Krista prostě patří. Možná jen s ďáblem lze vlastní krví sepsat smlouvu, která vám vůči utrpení imunitu alespoň na nějakou chvíli zajistí. :)

Legenda o kříži

Před léty jeden z mých oblíbených kazatelů bratr Knot vyprávěl v jednom ze svých kázání ilustraci o poutnicích, kteří úzkou stezkou putovali k novému Jeruzalému. Každý z nich na svých zádech vlékl těžký kříž. Cesta pro nikoho z poutníků nebyla jednoduchá. Jeden z nich však pod tíhou svého kříže už doslova vrávoral a za ostatními značně zaostával. Začal se obávat, že nedojde. Když v tom ho napadla spásná myšlenka. Shodil kříž z ramen a o kousíček si ho zkrátil. Nasadil si jej pak na rameno, povyskočil si a ostatní hned snadno a rychle dohonil. V tom však však zjistil, že zástup poutníků před ním zpomaluje tempo. Na cestě se totiž objevila překážka, propast, kterou bylo možné překlenout jen prostřednictvím křížů. A bylo po radosti. Hned mu totiž došlo, že mu ten uříznutý kousek kříže bude chybět.

Utrpení je třeba přijmout

Kříž je třeba prostě třeba přijmout a trpělivě nést. Doba, ve které žijeme je náročná. Profesor Heller, můj učitel z teologické fakulty, dlouhá léta vlékl na svých zádech kříž těžké nemoci. Znělo proto věrohodně, když říkával, že „kříž je něco, co nás tajemně a podivuhodně sblíží s Kristem a co nás staví na jeho cestu“. Nikdy nezapomenu, jak zdůrazňoval, že odmítané utrpení ničí, ale přijímané proměňuje a vede vzhůru. Celý život prosil Boha, aby jako astmatik nemusel zemřít smrtí udušením. Jeho modlitba nebyla vyslyšena. Svým příkladem mně však, stejně jako Kristus, naučil, že „víra křesťana kříže nezbavuje, ale pomáhá mu jej nést a dodává mu naději“.